

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 21. april 2021
Sagsnr.: 2021-490-0279
Dok.: 1933712

UDKAST TIL TALE
til brug for temamøde i Grønlandsudvalget om Grønlands
Politis indsats ift. seksuelle overgreb mod børn og unge den
28. april 2021

Tak for invitationen til at komme her i dag. Jeg er blevet bedt om at knytte nogle ord på det vigtige arbejde, som Grønlands Politi gør, for at komme seksuelle overgreb mod børn og unge til livs. Det gør jeg meget gerne.

Først vil jeg dog gerne ønske mine grønlandske kollegaer tillykke med det netop overstående valg. Jeres partier må have lagt et kæmpe arbejde i valgkampen. Vi ved jo alle sammen, at det er hårdt, men sjovt, at være på valg.

Jeg ser frem til at hilse på den nye Naalakkersuisoq [Naa-lak-ker-sui-sok] for Børn, Unge, Familie og Justitsområdet. Jeg er sikker på, at jeg får et tæt og godt samarbejde med Eqaluk [Æ-kra-luk] Høegh. Han er jo netop også Naalakkersuisoq [Naa-lak-ker-sui-sok] for børn, og det

giver jo ganske god mening at kombinere med justitsområdet, når vi taler om seksuelle overgreb mod børn.

Til mødet i dag har jeg politimesteren i Grønlands Politi, Bjørn Bay, med fra Grønland via videolink. Det er jo lidt usædvanligt, men jeg synes, det giver god mening, fordi mødet her er teknisk præget, og der kan være behov for mere detaljerede oplysninger om indsatsen hos Grønlands Politi.

Jeg vil derfor om lidt overlade ordet til politimesteren. Han vil fortælle om Grønlands Politis behandling af sager om seksuelle overgreb mod børn og de mange initiativer, der er taget fra politiets side.

[Baggrunden for arbejdsgruppen vedr. udsatte børn og unge i Grønland]

Vi kan alle sammen være enige om, at ét overgreb altid vil være et overgreb for meget. Som far og som minister skærer det i mit hjerte, når jeg hører om det store antal børn i Grønland, der ikke får den barndom, de har krav på. Og derfor har problemstillingen også ligget højt på mit bord i hele min tid som minister.

Allerede kort tid efter, jeg blev minister, modtog Danmark en anmodning om hjælp til udsatte børn i Grønland. Det var en anmodning, der kom fra Naalakkersuisut [Naa-lak-ker-su-i-sut]. Anmodningen kom bl.a. i forlængelse af den hjerteskrærende dokumentar om udfordringerne i Tasiilaq [Da-sii-lak].

På baggrund heraf nedsatte regeringerne i Danmark og Grønland en fælles arbejdsgruppe på højt niveau. Arbejdsgruppen havde til formål at komme med anbefalinger til, hvordan man kunne forbedre af forholdene for udsatte børn og unge.

Disse anbefalinger blev offentliggjort i august sidste år.

Jeg ved, at social- og ældreministeren tidligere på året besøgte jer for at tale om netop dette arbejde. Jeg vil alligevel bruge lidt tid på at fremhæve de initiativer, der er på justitsområdet.

[Initiativer på justitsområdet til bekæmpelse af seksuelle overgreb mod børn og unge i Grønland]

På justitsområdet havde arbejdsgruppen fem anbefalinger.

- En anbefaling om at forhøje foranstaltningsniveauet i sager om voldtægt af børn ved samleje og andet seksuelt forhold.
- En anbefaling om oprettelse af en overgrebsenhed i Grønlands Politi.
- En anbefaling om etablering af behandlingspladser i Anstalten i Nuuk.
- En anbefaling om en programindsats for indsatte i Kriminalforsorgen i Grønland dømt for seksualforbrydelser.
- Og til sidst: en anbefaling om at få Kriminalforsorgen i Grønland integreret i Behandlingsnetværket.

I det følgende vil jeg gå lidt i dybden med de her 5 anbefalinger.

[Forhøjelse af Foranstaltningsniveauet]

Den første anbefaling går ud på at skærpe foranstaltningsniveauet med 50 pct. for voldtægt af en person under 18 år. Forhøjelsen indføres, så foranstaltningen bedre reflekterer grovheden og karakteren af lovovertrædelsen, og så den bedre afspejler retsfølelsen hos det grønlandske folk.

Justitsministeriet har udarbejdet et lovforslag, der skal udmønte denne anbefaling. Udkastet til lovforslag skulle have været behandlet på Inatsisartuts [I-nat-si-sar-duts] forårssamling 2021. Men pga. valget i Grønland er behandlingen udsat til Inatsisartuts [I-nat-si-sar-duts] efterårssamling 2021. Når lovforslaget er blevet behandlet i Grønland, vil det kunne fremsættes for Folketinget.

[Overgrebsenheden]

Som I ved, skal der også etableres en dedikeret enhed til bekæmpelse af seksuelle overgreb mod børn i Grønland. Enheden er en del af den aftale, som et flertal af Folketingets partier indgik før jul om politiets og anklagemyndighedens økonomi. Jeg kan fortælle, at Grønlands Politi allerede er begyndt arbejdet med at etablere enheden, men det vil politimesteren komme nærmere ind på senere.

[Tre indsatser i Kriminalforsorgen i Grønland, der skal forbedre det resocialiserende arbejde med seksualforbrydere]

Så er der indsatserne i Kriminalforsorgen. For vi har brug for at få brudt den onde cirkel, så dømte seksualforbrydere ikke begår nye forbrydelser, når de er færdige med at afsoner deres foranstaltning.

Initiativerne indebærer bl.a. en programindsats over for seksualforbrydere, som vil have til formål at få den dømte til at gøre op med deres adfærd og komme videre. Samtidig vil der blive etableret behandlingspladser i den åbne afdeling af Anstalten i Nuuk. Behandlingspladserne vil sikre, at vi får opbygget en viden om persongruppen, som kan være med til at forebygge yderligere overgreb.

Kriminalforsorgen i Grønland vil også blive indlemmet i ”Behandlingsnetværket” i Danmark. Det skal sikre, at der kommer psykologfaglig ekspertise til Kriminalforsorgen i Grønland, så der kan sættes rigtigt ind i forhold til behandlingen af personer, der afsoner for seksualforbrydelser.

Kriminalforsorgen er i fuld gang med at implementere indsatserne og forventer, at programmet kan tilbydes medio 2022. På samme tidspunkt håber vi, at behandlingspladserne vil være etableret.

Endelig gives der med det lovforslag, som jeg nævnte før, mulighed for at overføre seksualforbrydere til Anstalten i Nuuk, så de kan indgå i behandlingsprogrammet.

[Justitsministeriets øvrige indsats på området]

Justitsministeriet har i de sidste mange år haft stort fokus på seksuelle overgreb mod børn. Vi har bl.a. oprettet Nordatlantkontoret, som udelukkende beskæftiger sig med retsområdet i Grønland og på Færøerne. Kontoret består nu af 7 jurister, og disse dedikerede ressourcer har i sig selv indebåret et meget større fokus på problemerne med overgreb mod børn i Grønland.

Derudover har Rådet for Grønlands Retsvæsen i 2017, 2018 og 2019 beskæftiget sig med emnet. Drøftelserne i rådet har blandt andet ført til, at det grønlandske politi har sat gang i en række forskellige initiativer, som vi kommer tilbage til om lidt. Drøftelserne i rådet har også haft indflydelse på, at Justitsministeriet igangsatte et større arbejde med henblik på at forbedre behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn i Grønland. Arbejdet blev inddraget i det grønlandske-danske arbejde.

Justitsministeriet udarbejder løbende lovgivningsinitiativer for Grønland, hvor seksuelle overgreb også har været

for øje. I 2019 blev bl.a. kriminallovens kapitel om seksualforbrydelser opdateret. Hermed blev den retlige ramme for overgreb mod børn mere tidssvarende, og det blev i den forbindelse fastsat, at samleje med et barn under 12 år altid er voldtægt.

Samme år foretog vi en ændring af retsplejeloven, som gav mulighed for at ansætte en ekstra dommer ved Retten i Grønland. Det vil forhåbentlig medvirke til, at vi får nedbragt nogle af de lange sagsbehandlingstider – også i sager om misbrug af børn. Jeg kan i øvrigt oplyse, at stillingen forventes besat pr. 1. juli.

[Hvis vi vender blikket mod Grønlands Politi]

Som en del af Grønlands Politis strategi for 2019-2022 er der sat særligt fokus på børn og unge. I den forbindelse prioriterer Grønlands Politi sagsbehandlingen af sager om seksuelle overgreb mod børn meget højt.

Hvis man sammenligner antallet af anmeldelser, som Grønlands Politi modtager, med oplysningerne i befolkningsundersøgelser og Børnetalsmandens rapporter, er der uden tvivl et højt mørketal på området for seksuelle overgreb mod børn – dvs. et stort antal overgreb, der aldrig anmeldes.

Grønlands Politi har derfor bl.a. haft et stort fokus på at mindske dette mørketal. Der er oprettet en kriminalpræventiv stab, der bl.a. har udarbejdet Tasiilaq-rapporten. Denne rapport kortlægger seksualforbrydelser mod børn og unge i Tasiilaq samt skitserer en række forebyggende tiltag.

Der er endvidere lanceret en oplysningskampagne målrettet børn, som har ført til en stigning i antallet af anmeldelser, og senest har politiet udarbejdet en rapport om anmeldelsesbarrierer, som også er baggrunden for vores møde i dag.

Denne rapport viser, at der stadig er behov for en indsats for at få endnu flere til at anmelde overgreb. Rapporten indeholder derfor 9 anbefalinger til indsatser, som politiet er ved at implementere.

Et andet særligt fokuspunkt for Grønlands Politi er videoafhøring af børn under 15 år. Indsatsen har ført til, at sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til første videoafhøring af et barn under 15 er væsentligt nedbragt, ligesom der er fokuseret på, hvordan oplevelsen kan gøres mest tryk for børnene.

[Rigsmyndighedernes samarbejde på tværs af kriminalsagskæden]

Foruden de mange gode indsatser, som sker alene i regi af Grønlands Politi, har kredsretterne og Retten i Grønland sammen med Grønlands Politi indgået en berammelsesaftale. Formålet med aftalen er at understøtte en effektiv kapacitetsudnyttelse og hurtig berømmelse af kriminalsager, hvilket kan bidrage til at nedbringe de samlede gennemløbstider i kriminalsagskæden. I aftalen fremgår det bl.a., at sager om seksuelle overgreb mod børn, voldtægt og unge tiltalte under 18 år har særlig høj prioritet. Myndighederne har derudover indgået en "Gadeberammelsesaftale" med retterne som en yderligere effektivisering og optimering af sagsflowet i kriminalsager.

[Afslutning]

Tak for ordet. Det er som sagt et meget vigtigt emne, som jeg er glad for, at udvalget har taget op. Jeg vil lade politimesteren tage over herfra. Han vil kunne uddybe og fortælle meget mere om Grønlands Politis indsats i sager om seksuelle overgreb mod børn. Og så vil der være tid til spørgsmål til sidst.